

Алла Кох

Чому у
сонечка
подвійні
крильця

казка

АЛЛА КОХ

ЧОМУ
У СОНЕЧКА
ПОДВІЙНІ КРИЛЬЦЯ

Хмельницький
«Поділля»
1993

ББК 84(2=Укр)
К75

Кох Алла Степанівна народилась 1963 року в місті Коломиї Івано-Франківської області. Закінчила Коломийську середню школу №1, філологічний факультет Чернівецького державного університету. Працює вчителем рідної мови і літератури в Коломийській гімназії.

Обкладинка та ілюстрації Олексія Токарюка.

Видання здійснене за власні кошти автора.

К $\frac{4803000000-12}{233-93}$

ISBN 5—87174—028—6

© Алла Кох, 1993

© Олексій Токарюк, ілюстрації, 1993

ОСІННЯ КАЗКА

Ріс на маминій гілці великий непослух — маленький Каштанчик. Разом із Вітерцем гойдався між листочками, торкав їх зелені пальчики.

— Не бешкетуй! — шелестіла мама Каштаниха і міцно тримала його за хвостик.

Та чи міг такий жвавий Каштанчик тихесенько висіти на гілці?

— Утекти б від мами, від братиків і сестричок! — мріяв він.

Але спершу мусив почекати на осінь, щоб одягнутися. Літо, правда, подарувало йому зелену кофтину. Вона була тонка, з м'якими колючками.

Осінь сплела Каштанчику теплий жупан і встромила в нього міцні колючки.

Одягнув його Каштанчик і висмикнувся з маминої гілочки-руки.

Упав прямісінько біля товстоногого дядечка у капелюсі.

— Хто ти? — запитав.

— Гриб.

— А я — Каштан-колючий жупан. Он із якої висоти упав! — задер Каштан голівку вгору.

Грибок тим часом вмоствився на колючкатій спинці Їжака.

— Візьми й мене, — попросив Каштан Їжачка.

— Та ти ж із самих колючок! А в мене і своїх досить! — відповів Їжак.

Залишився Каштанчик один. Кликав Білочку до гурту. Рудохвоста добре пам'ятала його витівки на маминій гілці. Не хотіла стрибати до бешкетника.

Довго лежав Каштанчик край стежини. Аж понадвечір трапився він голодному Кабанові. Кабан винюхував під листям жолуді і наколов собі носа.

— Ти глянь! — не дуже розсердився Кабан. — Яке дрібне, а яке колюче!

Каштанчик ще ніколи не чув такого гучного голосу і тому зі страху присів аж на чотири колючки.

— Беру тебе з собою! — рохнув Кабан. — Ти маленький, непомітний, зате болючий. Допоможеш мені провчити звірів. Не визнають мене, бач, господарем лісу, — кивнув убік.

Там Лисиця Зайця полювала. Каштанчик присів біля дерева, і вона плигнула на його колючу спинку. Так і пошкутильгала без здобичі.

Зайчик хотів подякувати рятівникові, але Каштан учепився в його бік, і довговухий заледве позбувся причепа.

Минали дні. Ліс дрижав зі страху. Усі боялися пихатого Каштанчика. Навіть стара жовта трава відверталася від нього.

Одного разу помітив Каштанчик Жабку біля лісового струмка. Наколов їй черевце і лапки.

Жабка тихенько жалібно заплакала. На її маленькому беззахисному тільці повиступали пухирі.

— Така ж зелена, як мій жупан, — із жалем подумав Каштанчик. Йому стало шкода Жабки.

— Як мені було добре на маминій гілці! — згадував Каштан. — Мене вітали і Хмарки, і Вітерець, і матуся. А тепер ніхто не любить. Усіх лякає мій жупан.

Каштанчик ледь не заплакав, та побачив Вовка. Той утік від надокучливого Кабана і сів край стежки відпочити. Через якусь хвилю спіймав Каштанчик його за хвіст. Але теліпатись із хвостом було зовсім нецікаво. Гепнувся Каштан на пеньок. І — диво! — вискочив із жупана.

— Ось так краще! — потягнувся коричневим тільцем. — У лісі дуже багато безпомічних звірят, а я буду беззлобним Каштанчиком. Мене тепер ніхто не боїтиметься. Це так погано, коли тебе боїться.

Відтоді, лише упаде Каштанчик на землю, одразу ж вискакує із колючого жупану.

ЯК КОШЕНЯ З ХВОСТИКОМ ПОСВАРИЛОСЯ

Зібрались якось звірята на галявині та й ну в хованки грати!

Було серед них маленьке Кошеня. Причаїлося воно в траві і ні словечка. Усе було б добре, якби пухнастий Кошачий хвостик не смикнувся. Зайчик, що саме жмури́в, ніби того й чекав: скік-скік прямісінько до Кошеняти. По хвостикові знайшов!

Образилось Кошеня на свого хвостика — гру йому зіпсував!

День минає, другий, а воно жодної уваги на хвостика не звертає, і не миє його, і не чеше. А тільки-но хвостик почне підскакувати, Кошеня вкусить його і той вгамовується. Одне слово, не хоче миритися з хвостиком і край.

Одного ранку задрімало Кошеня на весняному осонні. Чує — хтось його за хвостика торсає.

— Що таке? — розплющило одне вічко, розплющило друге, аж то — Лисичка.

— Чий це такий гарний хвостик? — запитала хитроманка у звірят.

— Нічий! — відповіли їй в один голос звірята. — Колись він був хвостиком оцього Кошеняти. Але воно з ним посварилось, і тепер хвостик — нічий.

— Як то нічий? — аж підскочило Кошеня. — Це мій хвостик!

Довелося йому, хочеш не хочеш, з хвостиком миритися. Кошеня помило його, розчесало і під животик примостило, щоб Лисичка не забрала.

Відтоді Кошенята зі своїми хвостиками не сваряться, а навпаки — дуже люблять гратися з ними.

ЯК СТЕЖКА У ВОДУ ВПАЛА

Одного сонячного дня народилась на лісовій галявині Стежинка. Мабуть, її протоптав Їжак, човгаючи маленькими лапками у травичці.

Як тільки Стежка з'явилась на світ, вона відразу розплющила великі круглі очка і замилювалась. — Яка краса!

Високі крислаті дуби ловили гілками-сачком сонечко, а берізка досягала найнижчим листочком коника-стрибунця у траві. Поважний клен... — ой лишенько! — задивився на хмарину і ледве не впав на Стежку. Вона зойкнула від ляку і підбігла кілька кроків.

Зупинилась перед Зайцем, що сидів у густій траві.

— Добридень, Стежко! — мовив привітно Зайчик. — Не забігай до мене у травичку, бо ти потолочиш її, і я не матиму де заховатись від Лисиці, — попросив.

Як не послухати таке маленятко! — лише подумала Стежка і побачила перед собою Білку.

Білочка влучила із високого дуба прямісінько на Стежинку. Рудохвоста пильно обнюхала її боки, чмихнула задоволено і побігла до грибочка, продовжуючи Стежинці дорогу.

Як Стежка у Воду впала

Не встигла Стежинка кліпнути очком, як зачалапав на неї брудний Бобер. Стежка сахнулась убік, адже вона була чиста й охайна. Їй дуже не хотілось, аби по ній тупцювали брудні Боброві лапи, що кілька хвиль тому бабралась десь у брудній ямі чи калюжі...

Стежка тікала, а Бобер біг услід.

Може, він хотів вибачитись за неохайні лапки, котрі він не здогадався витерти, ступивши на чисту стрічку Стежини. А, може, надумав маленьким листочком-шматкою повитирати сліди, що залишив тут.

Але Стежка про це не здогадувалась і тікала все далі і далі. Вона навіть забігла на мурашину гірку, щоб заховатися. Там було незатишно і боляче, і Стежинка відразу стрибнула у підставлені долоньки лопуха.

Оглядаючись щораз позад себе (чи не наздоганя, бува, затятий Бобер), не помітила вона, як наблизилась до річки і... впала у воду.

Пливучи за течією, Стежинка чіплялась за листочок, за прутик, за Жабку — хотіла жити.

А Боброве Бобренятко побачило, як безпомічно талапалась Стежина у воді, вхопило її за чубчик, витягло і пустило на другий бік.

Захеканий Бобер, що саме наспів у цю хвилину, не біг далі.

А мокра Стежка угледіла його і подумала, що не такий він уже і гидкий, а навпаки — кумедний і гарненький. І ніжки його, хоч трохи і

замащені, проте дуже м'які, адже не поранили її
ані разу.

Стежинці стало дуже прикро за себе, і вона
кинула Боброві найкращим лісовим дзвіночком,
що ріс неподалік.

Але Бобер його, напевно, не побачив. Бо у
вечірніх сутінках поніс Бобренятко до маленького
ліжечка спати.

ЧОМУ У СОНЕЧКА ПОДВІЙНІ КРИЛЬЦЯ

Одного літнього ранку народився край галявини чорний Жучок. Його поява вельми зацікавила лісових мешканців. Першими зачудувались дзвіночки і ромашки. Адже він так безпомічно і лоскотно торкався їх стебелець!

— Який малюсінський! — нахилились дзвіночки додолю.

— А кругленький! — усміхались ромашки. — Як сонечко!

— Добре, що я народився! — прислухався до навколишніх голосів Жучок.

Він заплющив очі і хотів подумати про щось дуже-дуже приємне. Та раптом відчув теплий дотик на спинці і побачив над собою велике сонце.

На галявині стало тихо-тихо. Квіти підняли голівки, і навіть сердитий лопух розклав листки на траві.

— Невже про мене забули? — стривожився Жучок. — Через якесь сонце ніхто навіть не дивиться в мій бік!

Він підійшов до найближчого стебельця і тихесенько поліз угору.

— Чому ти вже не милуєшся мною? — вмовстився на пелюстці ромашки.

— Я милуюсь Сонцем. Воно найкраще і найдобріше. І дерева, і квіти вбирають в своє листя його тепло, і земля... А ти — звичайнісінький чорний Жук. Топчешся по моїй пелюстці, от і все.

Цілий день тинявся Жучок поміж травною. Підходив, правда, до Лопуха, але той зустрів його реп'яхами.

— Сонечко, послухай! — закричав понадвечір Жучок. — Я сьогодні народився. А усі радіють тільки твоїй появі. Я теж хочу бути корисним.

— Вітаю тебе, малесенький! — відгукнулося Сонечко. — Не журися своєю безпомічністю. Щось придумаємо.

А на ранок подарувало Сонце Жучкові червоні крильця.

— Чорні — сумні і тому нікого не приваблюють, — пояснило Сонечко. — На згадку про них я поцяткую твої нові крила. Одягни їх зверху на чорні і будь маленьким Сонечком. Від сьогодні до тебе простягатимуть свої листочки квіти і дерева, бо ти рятуватимеш їх від шкідників, — обійняло Сонечко Жучка промінцями. — І все, щоб ти не робив, зватиметься одним словом — добро.

Отак і живуть відтоді у злагоді і мирі з усіма два Сонечка: одне — на небі, друге — на землі.

ЯК БДЖІЛКА МЕД ЗБИРАЛА

У невеликому вулику жила Бджілка-трудівниця. Прокидалась разом із сонечком і одразу ж летіла збирати мед. Безліч квітів віддавали їй свій нектар.

Одного ранку вилетіла Бджілка з вулика і побачила внизу велику жовту квітку. Здивувалась Бджілка, бо та квітка не росла на одному місці, а рухалась.

— Зараз її дожену, — подумала собі Бджілка й через яку хвилину сиділа в круглій, мов сонечко, квітці.

Треба сказати, що Бджілка сіла не на квітку, а на звичайнісінький Капелюх. Того Капелюха одягнув Дідусь, ідучи на поле.

— Ей, що ти за квітка, що не хочеш мені дати солодкого нектару? — звернулась Бджілка до незнайомої.

Дивна квітка округлила солом'яні очі і промовила:

— Я не квітка. Я — Капелюх.

— Капелюх? — зачудувалася бджілка.

— Так, Капелюх. Мене одягають на голову, коли надворі спека.

— Ой, самі капелюхи навколо! Я не назбираю

меду! — вигукнула раптом Бджілка, побачивши грядку соняшників.

— І ви не дасте зібрати мені мед? — поцікавилась вона.

— Бери, скільки хочеш!

— А він у вас є? — запитала недовірливо.

— Є, бо який то Соняшник без нектару?

— Ну, коли ви не капелюхи, а соняшники, — втішилась Бджілка, — то я візьму ваш нектар.

Взяла трудівниця солодкого нектару в соняшників, подякувала їм і принесла додому стільки меду, що навіть я куштувала. А Дідусеві того меду повний солом'яний Капелюх дістався.

ЯК ЗИМА ПОМИРИЛА ГОРОБЦЯ І СИНІЧКУ

Горобець у давній незгоді із Синичкою. Колись він ухопив хлібну шкоринку, що її залишила для Синички на пеньку Дівчинка.

— Хіба мало довкола їжі? — хизувався знахідкою. — Надворі ж літо.

Синичка дуже хотіла покуштувати ту шкоринку. Вона народилась і виросла в лісі, тому знала на смак лише жучків і павучків. Адже не раз доводилось їй своїм дзьобиком-шилом рятувати від них дерева.

Та як не просила Синичка Горобця поділитися шкоринкою, він не дав їй ані крихти. Тому і погнівались.

І хоч жили на сусідніх деревах, про злагоду не мали й гадки. Кожен день будили криком. Першим, звичайно, починав зухвалий Горобець.

— Гей ти, зелена, з жовто-синім капелюшком! — репетував. — Ти схожа на папугу!

— А ти іди стрибати у калюжу до жаб! — поспішала відповісти Синиця.

Горобчик дуже сердився. А Синичка хутенько тікала в хатку і затуляла вхід тоненьким і пружним хвостиком. Горобець щосили смикав Синицю за

Як зима помирла го-
робця та синицю

хвіст, проте злість забирала у нього всі сили, і він не міг поцупити з того хвоста жодної пір'їни.

— Цвінь-цвірінь! — гвалтував Горобець так голосно, що навіть Ворони затуляли вуха.

Синичка ж відповідала йому із хатки мелодійним ті-ті-та, ті-ті-та.

У неладах і сварках минали дні.

Тим часом зелений ліс став жовтим, а далі і зовсім погубив листя.

Якось Синичка прокинулася вдосвіта і сумно заспівала. На її пісню впала перша сніжинка. А вдень дерева взулися у зиму, накинули на свої гілки білосніжні кожухи і задрімали.

Зима принесла пташкам багато клопоту. Пожовклі листочки і трава були захищені під сніжним покривалом. І ялинки зі смачними шишечками — у грубій холодній хустині.

— Ой, як хочеться їсти! — озирався Горобець довкола.

Він уже не шукав Синичку, та й Синиця забулась сердитись.

Одного разу принесла вона звідкись у дзьобику шматок сала. Вмостилася на гілці і вже хотіла їсти, та її зупинили сумні очі Горобця.

Він був дуже голодний і безсилий, але не смів просити Синичку поділитися з ним: пам'ятав, як образив її колись. Синичці стало дуже шкода Горобця. Вона перелетіла на його дерево і, спираючись на свій тонкий хвіст, дісталась до маленького гніздечка.

— Горобчику, — поторсала Горобця за крильце, — Дівчинка дала шматок сала, щоб ми поїли. Вона прохала і тебе навідуватись до годівниці.

— Дякую, — несміло дзьобнув Горобець сало. — Пробач мені, — винувато схилив голівку.

— Я давно на тебе не гніваюсь, — дзьобала і собі знахідку Синичка.

— Правда?! — сплеснув крильцями Горобець. Синичка у відповідь роздула сміхом білі щічки.

А потім вони разом полетіли до Дівчинки за хлібною шкоринкою.

ПРО ПОВІТРЯНУ КУЛЬКУ

Бавилася одного разу Дівчинка із Повітряною Кулькоюю.

— Ходімо в піжмурки гратись! — гукнула її подруга.

Дівчинка прив'язала Кульку до лавки і побігла.

Довго сиділа Кулька на ниточці. Дуже сердилась, що Дівчинка її залишила.

— Мені надокучила ця коротка нитка! Я хочу літати! — смикалась, поки не відірвалася. Але злетіти не могла і тому сердилась ще дужче, підстрибуючи по доріжці. Враз зупинилася біля галявини.

— Гей ви, лінюхи! — гукнула до Кульбабок. — Скільки можна триматись за стебельця! Давайте разом літати!

— Ми не можемо з тобою мандрувати. Наше коріння в землі, — відповіли хором Кульбабки.

— Ну то й що? — роздула боки Кулька. — Я також ніколи не літала. Завжди гралася з Дівчинкою. Вона прив'язала мене за ниточку до лавки. Я смикалась, поки не відірвалася. Тепер шукаю, з ким би мені полетіти.

Кульбабки дружно почали вовтузитись, аж по-

губили біленькі шапочки. Над галявиною піднялась пухнаста хмарина.

— От з ким я полечу! — закричала Кулька. Але щось не пускало її злетіти. Пухнаста хмаринка була вже далеко і високо, а Кулька все ще бігала по галявині, галасувала, сердилась. Вона ледве не збила з ніг Вітерець, що прогулювався стежкою.

— Ти чого лементуєш? — отямившись, запитав він.

— Я не можу злетіти! — відповіла Кулька.

— Тебе тягне до землі тітонька злість, — сказав Вітерець. — Для того, щоб полетіти, треба бути веселим, як я.

Вітерець почав стрибати, крутитися, перевертатись. Врешті він розбігся і... полетів. Привітався до Хмаринки, вклонився Сонечку. Вітерець був дуже кумедний, і Кулька дзвінко розсміялася.

У ту ж мить вона стала зовсім легкою і полетіла у небо.

ЗМІСТ

- 3 Осіння казка
- 6 Як кошеня з хвостиком посварилося
- 8 Як стежка у воду впала
- 12 Чому у сонечка подвійні крильця
- 15 Як бджілка мед збирала
- 17 Як зима помирила горобця і синичку
- 21 Про повітряну кульку

Для дітей дошкільного віку

Кох Алла Степанівна

**Чому у сонечка
подвійні крильця**

Казки

Редактор С.В.Хмиз

Художник О.Д.Токарюк

Рецензент О.В.Слоньовська

Худ. тех. редактор О.С.Ванчурова

Технічний редактор Л.Г.Костюк

Коректор В.В.Папонова

*Здано до складання 16.03.93. Підписано до друку 23.04.93.
Формат 60x84/16. Друк офсетний.
Гарнітура «Таймс». Умовн. друк. арк. 1,39. Умовн. фарб. відб. 5,56.
Обл. вид. арк. 0,43. Зам. 811.*

*Електронний набір і верстка зроблені безкоштовно у
комп'ютерному центрі журналу «Доля».*

*Віддруковано з фотоформ у друкарні видавництва «Поділля»:
280015, м.Хмельницький пр. Миру, 59.*

حاشا

